

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ГРАДСКОГ МУЗЕЈА СОМБОР ЗА 2018.ГОДИНУ

Градски музеј Сомбор је у претходној 2018. години радио у складу са Законом о култури, Законом о културним добрима Р. Србије и Планом рада за 2018. годину. У раду музеја била су заступљена следећа подручја:

- изложбена делатност
- рад на пројектима
- музеолошка делатност

Рад на пројектима обухватао је реализацију следећих, како продукционих тако и инвестиционих:

-Продукциони:

СО-Археолошка изложба

-Дигитализација археолошке грађе

Изложба -“Хероји Совјетског савеза-учесници Батинске битке”

Цртачев уговор-изложба цртежа Бранислава Бранкова

Прва фаза пројекта издавања књиге “др Виктор Жгањца”уз напомену да је наш виши кустос етнолог Нада Путица добила стипендију за боравак на Институту за етнологију и фолклористику у Загребу.

-Укупно је презентовано 22 тематски различитих програма од историјских до уметничких.

(изложбе,вођена кроз изложбе,радионица у Музеју,школама, на селу,концерата и предавања).

-Музеј је својим изложбама гостовао у Вршцу,Сенти,Панчеву и Београду.

- Инвестициони:

Пројекат опремања конзерваторске радионице је у завршној фази (око 80% завршених послова)што је изузетно значајно и без које би сваки будући рад на музејским предметима био немогућ.Средствима буџета Града Сомбора и Покрајинског секретаријата за културу, реализована је ова фаза набавком неопходних инструмената и алата.

Пројектним средствима реализовано је и опремање Музеја Батинске битке тактилним помагалима за слепе и слабовиде(приступне табле,витрине,рељеф попришта Батинске битке опремљен Брајевом азбуком)

-Укупно је по различитим конкурсима-пројектима добијено 2.110.000 динара.

На плану музеолошке делатности рађени су следећи послови:

1. Рад у оквиру одељења на ревизији збирки и увођењу у ИМУС (Информациони музејски систем Србије) -позитивна оцена Матичне службе
2. Путем поклона прикупљен је одређен број предмета културне историје Сомбора.

На плану изложбене делатности одржано је у 2018. укупно 8 изложби, неколико вођења кроз изложби 2 концерта, са **9524** посетилаца.

Одржана су и манифестације «Ноћ музеја», и Музеји од 10 до 10,са пратећим садржајима.

Пружена је помоћ аматерским друштвима,удруженима грађана и другим субјектима у реализацији њихових програма из области културе.

Два радника Музеја добили су звања један кустоса музејског педагога, други вишег кустоса етнолога.

Детаљније извештаје погледати и извештајима одељења.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ АРХЕОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА - ПРАИСТОРИЈСКА И АНТИЧКА ЗБИРКА

САКУПЉАЧКО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

-Обиласци терена и рекогносцирања су била само интервентна у току године на локалитетима у атару Сомбора (обилазак и снимање дроном тумула на локалитету Градина), Бачког Моноштора (локалитет Бартан), Пригревице (локалитет За Шумом) и Апатина (рекогносцирање локалитета Магарећи млин у сарадњи са Лабораторијом за биоархеологију, Филозофског факултета у Београду у оквиру пројекта ERC BIRTH, током августа месеца, ради наставка истраживања).

-Уступљени фрагменти неолитске керамике са локалитета Магарећи млин (студијска збирка, 78 фрагмената) на анализу млечних ензима, преко пројекта ERC BIRTH, у лабораторију за органску геохемију Универзитета у Бристолу.

-Извршена је примопредаја финалне техничке документације и теренског инвентара са заштитних археолошких ископавања спроведених на траси гасовода у оквиру гасификације општине сомбор, 2012. године са Покрајинским заводом за заштиту споменика културе Петроварадин, 14.03.2012. године (17 локалитета).

СТРУЧНА ОБРАДА МУЗЕЈСКОГ МАТЕРИЈАЛА

-Инвентарисано укупно 333 јединице: локалитет Водица - Чонопља (инв.бр.6205-6215), локалитет Улица М.Тита - Телечка (6216-6231), локалитет М.Тепића - Кљајићево (6232-6237), локалитет Лугово (6238-6244), Градина (6245-6292), Конопљанска улица и Атарски пут - Светозар Милетић (6293-6308, 6400-6456, 6715, 6716), Секеш и улица Ж.Зрењанина- Дорослово (6457-6616, 6711-6713, 6717, 6617-6633).

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

-Добробити дигитализације музејских збирки огледају се у унапређењу вођења музејске документације тј. у ефикасном, брзом и лако пружању података. Дигитализована је следећа документација са појединих ископавања, у различитом обиму: археолошка теренска документација са заштитних ископавања из 1966. и 1984/85.године, локалитет "Циглана" Гаково, техничка документација са археолошког ископавања заштитног карактера на локалитету Гоге Виногради, 1991. године. Средства за овај пројекат обезбеђена из буџета за 2018. годину, Град Сомбор.

-Циљ дигитализације документације са теренских истраживања је обезбеђивање континуираног процеса уношења документације и даље обраде.

-Настављен је унос података у ИМУС, према листи приоритета, са 64 електронска картона. - Основне податке унела је Бранкица Ћурчић, кустос историчар уметности (волонтер).

ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

-Изложба Градског музеја Сомбор „Ритам спирале- накит средњег бронзаног доба, 15-14.век п.н.е.“ је гостовала у неколико музеја: Градски музеј Вршац (20.03.-10.04. 2018.), Народни музеј Панчево (08.05.-03.06.2018.), Градски музеј Сента (11.10.-08.11.2018).

-Реализована изложба под називом „СО-АРХЕО 2012“ поводом обележавања 135 година музејске делатности ГМСО, средствима обезбеђеним из буџета Града Сомбора. На изложби су представљени резултати заштитних ископавања током 2012 године, спроведених на траси гасовода у оквиру гасификације општине Сомбор. Изложено је 188 предмета од праисторије (бакарног доба) до новог века.

-Реализовано предавање на тему „Подизање свести о значају археолошког наслеђа“ 26.10.2018, у оквиру пројекта Српског археолошког друштва. Предавање је одржао др Адам Црнобрња.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

-Прихваћен текст за Гласник Сад 34 (2018), „Појасна копча типа ламинци из Апатина“

-Пратећи каталог за изложбу „СО-АРХЕО 2012“.

-Апстракт за текст под називом „Ватра, камен, земља- калупи бронзаног доба из праисторијске збирке Градског музеја Сомбор“ за Зборник НМ 24/1 (археологија) за 2019. годину.

-Састанак праисторијске секције Српског археолошког друштва у Новом Саду, 14.децембра 2018 године:

-Обрада материјала и припрема стручног текста за презентацију : “Да ли има мезолита у Србији ван Ђердапа? Нови радиокарбонски датуми и докази са налазишта Магарећи млин и Грабовац-Ђурића виногради” (Институт Биосенс, Универзитет у Новом Саду, Лабораторија за биоархеологију, Одељење за археологију, Филозофски факултет, Универзитет у Београду, Градски музеј Сомбор, Музеј града Београда).

-Апстракт и предавање на тему: „Прилог проучавању раног бронзаног доба на територији општине Сомбор“

САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

-Археолошко одељење је потписало уговор о сарадњи са Институтом за оријенталну и

европску археолологију аустријске академије наука (OREA), у оквиру пројекта: Социјални утицај металургије на западном Балкану: ресурси, насеља и друштвене трансформације у касном бронзаном добу) планираном од стране др Марија Гаврановића. Циљ пројекта је усмерен на хронолошко-типолошке и хемијске-физичко анализе металних предмета из бронзаног доба.

-Наставак сарадње са Лабораторијом за антропологију, Медицинског факултета у Београду, антрополошка анализа скелета са локалитета Бачки брег, лок.6 (дечији скелет), касна антика.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

-Присуство на ХЛI скупштини и годишњем скупу Српског археолошког друштва одржаном у Панчеву 31.маја - 2. јуна 2018. Године

-Праисторијска секција САД, 14.12.2018., Музеј Војводине, Нови Сад

Анђелка Путица виши кустос археолог

ИЗВЕШТАЈ РАДА АРХЕОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА

/ СРЕДЊИ ВЕК-НУМИЗМАТИКА/

СТРУЧНА ОБРАДА МУЗЕЈСКОГ МАТЕРИЈАЛА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

-У току 2018. године настављено сређивање археолошког материјала, паковање и селекција са археолошких ископавања и рекогносцирања из ранијих година. Делимично је реорганизован и сређен археолошки депо, тако да је омогућена обрада и прегледање новоприспелог материјала.

-У оквиру рада на обради законом устројене документације, фотографисан материјал (са различитих локалитета), дигитално обрађиван и скениран, делом припремљен за унос у ИМУС картоне. Како Градски музеј Сомбор баштини оригиналну археолошку грађу из времена оснивања и рада Историјског друштва Бач-бодрошке жупаније (од 1883.године), један од приоритета је и дигитална обрада ове документације која представља основе свих музејских збирки. Овим поступком се чува грађа од великог значаја, а представља јединствен запис о претходном стању истражености археолошких налазишта, као и о контекстуалном значењу музејских предмета.

-Добробити дигитализације музејских збирки огледају се у унапређењу вођења музејске документације тј. у ефикасном, брзом и лакој пружању података. Дигитализована је следећа документација са појединих ископавања, у различитом обиму: археолошка теренска документација са заштитних ископавања из 1976. године, локалитет "Улица Матије Гупца", део документације са археолошког ископавања заштитног карактера у Ваљевској улици из 2002.године, документација са локалитета у Богојеву, ископавања из ранијих година.

-Посебно је у оквиру пројекта под називом "Формирање дигиталне фотолабораторије и дигитализација селектоване археолошке теренске документације Градског музеја Сомбор", дигитализован део документације са локалитета Атица, у Ранчеву, Општина Сомбор, археолошка ископавања из 1994. године. У оквиру овог пројекта учествовала у изради истог

и обављала пројектне задатке, селекцију и припрему материјала, скенова и слично, у складу са динамиком извођења. Циљ дигитализације документације са теренских истраживања је обезбеђивање континуираног процеса уношења документације и даље обраде.

-Настављен је унос података у ИМУС, према листи приоритета, тако да у 2018. укупно је обрађено 555 картона, стање на дан 17.12.2017. (239 предмета средњовековне збирке, 9 предмета из Легата Др Имре Фрај и 307 предмета из нумизматичке збирке). Основне податке за 149 нумизматичких картона прекуцала је и унела је Бранкица Чурчић, кустос историчар уметности, волонтер.

-Средњовековна збирка је обogaћена са 155 нови вредних експоната из неколико епоха из периода средњег века, са локалитета Чичови, Сомбор (инвентарисани предмети од инв.бр. 6320 – 6399, потом од инв.бр. 6688 - 6709), са локалитета “Секеш”, Дорослово (инвентарисани предмети од инв.бр.6634 - 6665, 6714), са локалитета “Ул. Ж. Жрењанина”, Дорослово (инвентарисани предмети од инв.бр. 6666-6687). Сав материјал је фотографисан, обележен и упакован. Један део материјала је презентован и публикован широј јавности на изложби “СО-АРХЕО 2012” одржаној у Градском музеју Сомбор, од 25.октобра до 31.новембра 2018.

-Ове године, стање и ток ревизије Нумизматичке збирке Градског музеја Сомбор, представљени су др Адаму Црнобрњи (Народни музеј Београд), са увидом у досадашњи рад (обрађена ревизија 1/3 од укупног броја нумизмата). Набавком једног броја зип кесица, омугућена је даља селекција нумизмата. Прегледан је и фотографисан део студијског материјала, и направљена прва селекција пре инвентарисање нумизмата.

-Рад на обради и сређивању покретног археолошког материјала сакупљеног на локалитету „Бартан“ са претходних ископавања у Бачком Моноштор није обављен. Није извршена примопредаја документације у потпуности, односно настављено је кршење професионалних и законских обавеза, колеге у пензији Драгана Радојевића, према Градском музеју Сомбор. Директор музеја Бранимир Машуловић укључен је у решавање овог проблема, а услови из службене забелешка под редним бројем 218, од 01.06.2018. још једном нису испоштовани.

-Настављено је сакупљање и потраживање материјала и документације са ископавања на којима је руководилац била Љиљана Тадин. Уз помоћ сарадника и колега мањи део цртежа, докумената и материјала је прибављен, али још увек није потпун.

-За потребе публикавања цртала и фотографисала, а потом и делом дигитално обрађивала музејски материјал (обрада апликација, керамике, прстења и слично).

САКУПЉАЧКО ИСТРАЖИВАЧКА ДЕЛАТНОСТ И ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ

-За потребе даљих истраживања и у оквиру сакупљачко истраживачке делатности, скенирани, односно дигитално су обрађени појединачни документи (локалитети Полигон и локалитет Сига у Бачком Моноштору) и документација везана за ископавања Историјског друштва Бач-бодрошке жупаније, нумизматичке белешке о збирци др Имре Фрај.

-Обиласци терена и рекогносцирања су била само интервентна у току године на локалитетима у атару Сомбора, Бачког Моноштора, Пригревице и Апатина, у оквиру Археолошког одељења вршена су заједно са колегиницом Анђелком Путицом (погледати део извештаја описан код ње).

-Археолошко одељење написао је два пројекта за 2018. годину, за средства на различитим

конкурсима Министарства културе, али само захваљујући Општини Сомбор, односно Градском већу, које је имало разумевања и одобрило нам средства за дигитализацију археолошке документације, успели смо непосредно и реализовати пројекат, који је за основни циљ имао формирање лабораторије за дигиталну фотографију.

-Учествовала у реализацији уговора о сарадњи између Института за Орјенталну и Европску Археологију, OREA, Аустријске академије наука и Градског музеја Сомбор, који је потписан у мају месецу.

-Учествовала у обради и припреми стручног текста и презентације и даљег рада, прво за састанак праисторијске секције Српског археолошког друштва у Новом Саду, 14.децембра 2018. , у сарадњи са више колега и институција, наслов текста је -“Да ли има мезолита у Србији ван Тердапа? Нови радиокарбонски датуми и докази са налазишта Магарећи млин и Грабовац-Ђурића виногради”, Ивана Живаљевић (1), Весна Димитријевић (1,2), Југослав Пендић (1), Анђелка Путица (3), Викторија Узелац (3), Јелена Булатовић (2), Милош Спасић (4), Тамара Благојевић (1), Софија Стефановић (1,2) -1-Институт Биосенс, Универзитет у Новом Саду, 2-Лабораторија за биоархеологију, Одељење за археологију, Филозофски факултет, Универзитет у Београду, 3-Градски музеј Сомбор, 4-Музеј града Београда.

ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

-Пружала помоћ око поставке и реализације започетих изложбених пројеката.

-Поставила и реализовала археолошку изложбу “СО-АРХЕО 2012”, заједно са колегиницом Анђелком Путицом и др. колегама. У четвртак, 25.октобра 2018. отварањем археолошке изложбе „СО-АРХЕО 2012.“ обележен је занчајан јубилеј 135 година музејске делатности. Изложбу је отворио др Адам Црнобрња, председник Српског археолошког друштва, уз присуство великог броја колега и пријатеља. Изложбу је пратио и стручни каталог. На изложби посетиоци су имали прилике да виде изложених 188 експоната по тематским целинама и у хронолошком оквиру које су пропраћене реконструкцијама и паноима. Приказан је део антрополшког материјала са некрополе у Чичовима, са 3Д анимацијама уз изложене археолошке експонате. Прикупљен је богат фонд археолошких предмета који сведоче о динамичном смењивању народа и култура на територији Општине Сомбор. Појединачни предмети пронађени у насељима и некрополама веома су значајни за даље проучавање и археолошко истраживање, будући да је оригинална археолошка слика нарушена је механичким и хемијским утицајима, модерним растињем и активностима, људи и животиња, посебно интензитетом и обимом модерних пољопривредних радова и урбанизацијом одређених територија.

-Ова заштитна истраживања указала су и на потенцијал за будућа систематска истраживања на два локалитета у Сомбору, Градина и Чичови, Светозар Милетићу Атарски пут и локлаитету Секеш у Дорослову. Овим типом изложби указује се на неопходност интердисциплинарног приступа у истраживањима локалитета са циљем спречавања уништавања археолошких целина и разношења богате археолошке грађе са локалитета на територији општине Сомбор.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

-У оквиру сарадње са колегама из Археолошког института у Београду на пројекту *Процеси урбанизације и развоја средњовековног друштва*, настао је и заједнички рад, односно стручни текст са насловом Појасне апликације из Станишића у светлу раномажарске оставштине у Бачкој, Милица Радишић, Археолошки институт, Београд, Викторија Узелац,

Градски музеј, Сомбор. У раду се публикују четири сребрне позлаћене апликације, део раномађарске појасне гарнитуре, из девестиране некрополе на локалитету Св. Анте - Машић салаш у Станишићу. Аутори налазе повезују са присуством мађарског високог сталеза у северозападној Бачкој током прве половине 10. века. Уз њихову стилско-типолошку анализу и разматрање блиских аналогја међу појасевима из Карпатске котлине, даје се и осврт на корпус расположиве археолошке грађе везане за досељене Мађаре у Бачкој. Текст је у штампи новог броја РМВ, Рад Музеја Војводине бр.60, за 2018. годину.

-Учествовала у раду Музејског друштва Србије, учествовала у раду јесењег сазива праисторијске секције Српског археолошког друштва. Учествовала у раду Управног одбора Градског музеја Сомбор. Нисам била у могућности да учествујем у раду струковних удружења, због немогућности да Музеј покрије трошкове путовања и боравка, стога сам одлучила да обрадим припадајућу документацију са појединих локалитета и дам на увид за научне радове.

-За предавање одржано 06.06.2018. у Лајпцигу (Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa (GWZO) e.V. Leipzig), ванредном професору Филозофског факултета, одсек археологија, др Перици Шпехару, доставила сам релевантну археолошку грађу (назив предавања је био БАТАЈНИКА-VELIKA HUMKA. EARLY MAGYARS IN VOJVODINA, RECENT RESEARCHES AND NEW PERSPECTIVES.)

-У оквиру сарадње са Археолошким институтом из Београда на конференцији у Загребу представљен је и материјал из средњовековне збирке Градског музеја Сомбор, који се односи на период од X-XII века, у оквиру предавања под називом Живот и смрт у раном и новом средњем веку, 6-7. јун 2018. – М.Радишић, On regional characteristics of the 10th-11th century cemeteries in the western and southern Ваџка, Life and death and early modern times.

-Истраживачу из Бугарске, др Георги Владимирову изашла у сусрет и истражила колекцију средњовековних наушница у нашој збирци, са освртом на посебан тип наушница.

-Пружила податке из започетог рукописа о археолошким истраживањима у Сомбору за локалитет “Ваљевска улица” из 2002.године, за потребе писања нове књиге Милана Степановића.

-За научни прилог о пушкама кукачама пружила податке археологу Андреју Мојсићу из Београда.

ПЕДАГОШКА И ПРОМОТИВНА АКТИВНОСТ / ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ

-Реализовали пројекат Српског археолошког друштва *Подизање свести о значају археолошког наслеђа и унапређење рада Српског археолошког друштва* у оквиру програма за Сомбор, за 2018.годину, уз реализацију предавања.

-Одржано предавање Др Адам Црнобрње, председника Српског археолошког друштва који је све присутне упозано са тим шта је археологија, који су принципи истраживања, са циљем да слушаоци стекну основну представу о комплексности археолошких истраживања. Излагање о археолошком наслеђу на територији Сомбора са освртом на проблеме угрожених локалитета презентовала сам заједно са колегиницом Путицом.

-Студентима археологије такође излазила у сурет у вези литературе, обраде материјала и слично (одговарала на упитнике у вези археолошких збирки и нумизматичког одељења).

-Израдила синопсис стручног предлога на захтев Општине Сомбор (предлог Тамаре Мацарев) под називом “Идеје и предлози копија накита за израду протоколарног поклона Града Сомбора из археолошких збирки Градског музеја Сомбор”.

-Израдила стручни елаборат у вези археолошког наслеђа за потребе ажурирања Регистра туризма Града Сомбора и поновне категоризације туристичког места.
Стручно водила комисију за доделу категоризације приликом обиласка нашег музеја.

-У оквиру промотивних активности написала неколико текстова о предметима из средњовековне и нумизматичке збирке за „Сомборске новине“, такође писала више саопштења за јавност у вези археолошких изложби, или програма који су се тицали посердно рада археолошког одељења. Ажурирала и постављала према потреби ФБ објаве и остало неопходно.

-„МУЗЕЈСКА ИГРА ЗНАЊА - Потрага за музејским благом!“ промовисана и реализована са децом, посетиоцима и заинтересованим учитељима основних и средњих школа у току године, у више наврата и у више различитих образовно педагошких активности, посебно промовисана у оквиру манифестације Музеји Србије, десет дана од 10 до 10. Настављена сарадња са Предшколском установом „Вера Гуцуња“ у оквиру програма за 2016-2020.годину и у више наврата водила неколико играоница за децу предшколског узраста. Помагала колегиници Нади Путици око израде МА на тему: Васпитно-образовна улога дидактичке игре "Потрага за музејским благом" код деце предшколског узраста, ментор: доц. др Мила Бељански, Педагошки факултет у Сомбору.

-Учитељима ОШ и наставницима у СШ и Гимназија излазила у сусрет и помагала око тема које су их занимале из области археологије и нумизматике (током године било је више тема).

НОВЕ АКВИЗИЦИЈЕ

-Покрајински завод за заштиту споменика културе из Петроварадина доставио је у марту месецу финалну документацију и теренски инвентар са Заштитних археолошких ископавања спроведених на траси гасовода у оквиру гасификације Општине Сомбор, из 2012. Трасом гасовода обухваћени су археолошки локалитети на територији Сомбора (Лугово, Жарковац, Чичови и Градина), Чонопље, Дорослова, Кљајићева, Јагњева, Станишића, Стапара, Светозар Милетића и Телечке.

ОСТАЛИ ПОСЛОВИ

-По потреби обављала водичку службу у оквиру дежурства.

-Стручно водила све групе посетилаца током посете изложбе “СО-АРХЕО 2012”.

-Пружала информације у вези са задуженим музејским збиркама и припадајућом документацијом у оквиру редовних активности.

Викторија Узелац, кустос археолог

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИСТОРИЈСКОГ ОДЕЉЕЊА

САКУПЉАЧКО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

-Предмети из збирке су позајмљени за отварање Музеја Присаједињења у Новом Саду и изложбу поводом стогодишњице уједињења у Музеју Југославије у Београду.

-Град Сомбор је обавезао одељење да истражи живот Подунавских Шваба, изради синопсис и сталну поставку у будућем Музеју Подунавских Шваба у Грашалковић палати у 2019. години. Предвиђено је да се пројекат реализује у сарадњи са Удружењем Немаца “Герхард” из Сомбора и Централним музејом Подунавских Шваба из Улма. За истраживачки рад на пројекту ангажована је по уговору Мирослава Таћић, историчар.

-Израда синопсиса за изложбу “Хероји Совјетског савеза-учесници Батинске битке”, за који је урађено је истраживање о совјетским војницима у сарадњи са Музејом 57. армије из Москве. Сарадник истраживач на пројекту је била Евгенија Васић.

-Почело је истраживање о учесницима Батинске битке из 7, 8 и 12. војвођанске ударне бригаде и прикупљање мемоарске грађе за публикацију која ће бити штампана у 2019. години, поводом 75. годишњице Батинске битке.

-Одељење је аплицирало на конкурсе заштите музејског наслеђа у Министарству културе Р Србије са пројектом “Тактилна помагала за слепа и слабовида лица у Музеју Батинске битке” и добило 400.000,00 динара за израду тактилне табле са ситуационим планом музеја. Табла је постављена испред музеја уочи 11. новембра 2018.

-На конкурс Покрајинског секретаријата за културу и информисање добијено је 1.000.000,00 динара за пројекат “Тактилна витрина за слепа и слабовида лица у Музеју Батинске битке”, а остатак потребних средстава за реализацију пројекта је обезбедио град Сомбор ребалансом из јуна 2018 у износу од 270.000,00 динара. Витрина са експонатима је израђена поводом обележавања 74. годишњице Батинске битке и сви предмети (пушке и одликовања) имају легенде на српском језику и на Брајевом писму. У оквиру пројекта је набављен 3D скенер, 3D принтер, рачунар са софтвером за скенирање музејских предмета и специјалне боје за штампање. Музеј батинске битке је почео израду сувенира и војника и ратне технике за диораму. Уз витрину је ревитализована рељефна карта Батинске битке, која је постављена у хоризонтални положај, пресвучена акрилом и којој су додати натписи места на Брајевом писму.

-Кустос је израдио тематску експозицију за вишејезични мултимедијални електронски водич за Музеј Батинске битке, на основу које је Математички институт САНУ аплицирао на конкурс Министарства културе и добио потребна средства у износу од 690.000,00 динара. Водич је израдила Arhimedia група из Ниша. Апликација је постављена на интернет у децембру 2018. и садржи 7 текстуалних целина, опремљених галеријом фотографија, видео клиповима, QR кодовима, аудио вођењем на српском језику (ћирилица и латиница), руском, немачком, енглеском и мађарском језику.

-Сопственим средствима (зарада од улазница у Музеју Батинске битке) је опремљена канцеларија са депоом за кустоса у Музеју Батинске битке.

Одељење је добило вредне поклоне : Дневници и медаље из Првог светског рата официра српске војске Јеврема Младеновића (поклон Мушицки Петра) и акцијашке униформе и личне предмете учесника Омладинских радних акција (Душан Колунџија и Душица Каић).

-Стручни сарадник за заштиту музејског наслеђа историчарка Мартина Малбашки, која је ангажована по Уговору о раду за Музеј Батинске битке, је отишла на породилско боловање, а

за замену је ангажован историчар Никола Гуцуња.

ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

-Реализована је изложба “Хероји Совјетског савеза-учесници Батинске битке” поводом обележавања 74. годишњице битке, на основу архивске грађе добијене из Музеја 57. армије из Москве. Изложба се састоји од 10 двостраних самостојећих панова, на којима је приказано 35 совјетских хероја. Аутор изложбе је Милка Љубоја, сарадник Никола Гуцуња, истраживач сарадник је била Евгенија Васић, преводилац са руског језика Теодора Опарница, дизајн поставке Павле Карабасил. Изложба је уклопљена у амбијент сталне поставке Музеја Батинске битке. На свечаном отварању је било 600 посетилаца. Отварању изложбе је присуствовао Први секретар амбасаде Руске федерације, амбасадор Украјине, градоначелница Сомбора и председник Скупштине Града Сомбора.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

-Израђена је публикација уз изложбу “Хероји Совјетског савеза-учесници Батинске битке” у тиражу од 12 примерака за ВИП званице.
-Израда легенди за изложбу.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

-Праћење стручне литературе
-Кустос није присуствовао састанцима Историјске секције Музејског друштва

ПЕДАГОШКИ РАД

-Од 15.маја до 5. јуна реализована огледна настава за ученике четвртих разреда основних школа са подручја града Сомбора, у оквиру које су ученици обишли резерват природе “Горње Подунвље” и Музеј Батинске битке. Програмом је било обухваћено 660 основаца. Настава је реализована у сарадњи са Одељењем за образовање Града Сомбора и ЈП “Горње Подунавље”.

-Организована је свечана промоција тактилних помагала за слепа и слабовида лица у сарадњи са Удружењем слепих Сомбор 29. новембра, где су званично представљени реализовани пројекти.

-Почетак сарадње са ОШ. “Аврам Мразовић” и реализација огледних часова историје у ГМС у новембру 2018.

-Сарађивала као спољни сарадник у пројекту конзервације Повеље Слободног Краљевког града Сомбора из 1749.године, којим је Град Сомбор аплицирао у Министарству културе у области заштите културног наслеђа.

-Кустос је сарађивао на писању сценарија за филм “Порајмос 101” као стручни консултант за период окупације Сомбора и страдање сомборских Јевреја у Другом светском рату. Филм је екранизација истоимене књиге Душана Савића, у режији Горчина Стојановића, по сценарију Душана Јовића, глумца сомборског Народног позоришта.

-Успостављена је сарадња са Музејом 57. армије при војној гимназији из Москве. Музеј Батинске битке је позван да изложбу о херојима СССР-а однесе у Москву у мају 2019. поводом 75. године победе над фашизмом.

-Успостављена је сарадња са Војном академијом у Београду у циљу реализације праксе из предмета тактичка обука на сталној поставци Музеја Батинске битке.

-Музеј Батинске битке је у 2018. имао 5300 посетилаца.

-Сарадња са продукцијском кућом Беомедија на изради документарне серије “Великани српске Војводине” поводом стогодишњице присаједињења Војводине Краљевини Србији 1918. за потребе Владе АП Војводине.

-У 2018. години ангажована у раду Комисији за културу Града Сомбора.

-Обављана водичка служба на сталној поставци Градског музеја и у Музеју Батинске битке.

Милка Љубоја, виши кустос историчар

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЕТНОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА архитектура, друштвени живот, духовна култура иконе на стаклу, занати

СТРУЧНА ОБРАДА МУЗЕЈСКОГ МАТЕРИЈАЛА

-Рад на формирању електронске базе података (укупно 339 предмета унето у ИМУС) – 32 картона обрадила волонтер Бранкица Ћурчић, кустос историчар уметности

-Аквизиција музејских предмета (поклон 1 предмет, откуп 3 предмета)

ПЕДАГОШКА СЛУЖБА – ИНФОРМИСАЊЕ

-Током априла и маја 2018. године у сарадњи са ПУ "Вера Гуцуња" једна од реализованих активности је била музејска игра "Потрага за музејским благом", у којој је учествовало око 200 деце предшколског узраста. Том приликом спроведено је истраживање о утицају и васпитно образовној улози музејске игре код деце предшколског узраста. Резултати ће бити публиковани током 2019. године.

-Пружање помоћи ученицима и студентима на пољу етнологије и антропологије

-Стручно вођење кроз сталну поставку

-Остали послови везани за музејску делатност

Учешће у жирију на 13. Меморијалном турниру "Јован Ђуран" – јун 2018.

Учешће у припреми пријаве за листу Нематеријалног културног наслеђа РС – "Пеливани", чији је носилац Народни музеј Чачак.

ПРОЈЕКТИ

-Конкурс Министарства културе и информисања Републике Србије (јануар 2018.) - Пројекат "Публиковање збирке народних песама из Сомбора и околине др Винка Жганеца" – средства нису одобрена

-Конкурс Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама (фебруар 2018.) - Пројекат "Публиковање збирке народних песама из Сомбора и околине др Винка Жганеца" – средства нису одобрена

-Конкурс Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским

заједницама (август 2018.) - Пројекат "Публиковање збирке народних песама из Сомбора и околине др Винка Жганеца" – одобрен је износ од 150.000,00 динара

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

-Пројекату етнолошког одељења "Публиковање збирке народних песама из Сомбора и околине др Винка Жганеца"- додељено је на конкурс (август 2018. године) Покрајинског секретаријата за културу 150.000,00 динара (решење Секретаријата од 16.10.2018.)
-Рад на пројекту обухвата следеће активности (у складу са добијеним средствима, која су пребачена на рачун ГМС 30.11.2018.): истраживање грађе о теми, писање стручних текстова, нотографију, прекуцавање текста у рукопису и припрему за штампу.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

На конкурс који је расписао Институт за етнологију и фолклористику из Загреб (Република Хрватска) остварено је учешће у програму једномесечног истраживачког боравка на институту, које ће обухватити истраживање архива и библиотеке.

Нада Путица, виши кустос етнолог антрополог

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЕТНОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА

текстил,покућство,ускршња јаја привреда

СТРУЧНА ОБРАДА МУЗЕЈСКОГ МАТЕРИЈАЛА

-У оквиру одељења инвентарисани су музејски предмети које су приспели у музеј путем поклона пријатеља музеја (Збирка текстила са колекцијом текстилног покућства).

-Рад на формирању електронске базе података у ИМУС-у приликом којег се извршена и ревизија Колекције пешкира и тивица из Збирки текстила и покућства.

-Кустос је, по позиву Градске управе Сомбора, присуствовао и састанку тима који ће вршити заштиту географског порекла стапарског ћилима.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

-Кустос је у оквиру новембарског рока конкурисао за звање вишег кустоса са темом: ---
„Каталожна обрада Колекције пешкира Етнолошког одељења Градског музеја у Сомбору“.

ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

-Учешће кустоса у реализацији програма „Музеји за десет“ у мају месецу поводом - Међународног дана музеја и Ноћи музеја чиме је ова манифестација и завшена. Кустос је учествовао у припреми и реализацији предавања о виртуелном музеју у оквиру Windows education програма и његовој употреби у музеју.

ПЕДАГОШКА СЛУЖБА — ИНФОРМИСАЊЕ

-По потреби кустос је пружао информације у вези са задуженим музејским збиркама и припадајућом документацијом.

-Кустос је снимио кратки прилог за РТ Војводину о ускршњим јајима, као и прилог за РТС и емисију *Грађанин*.

-У мају месецу у сарадњи са ПУ „Вера Гуцуња“ кустос је учествовао у реализацији радионица „Шарена меморија“ и „Пузлама до предмета“.

-Током прве недеље октобра месеца, поводом Дечије недеље, реализовано је стручно вођење кроз део сталне поставке музеја и у сарадњи са колегиницом Невеном Живадиновић Кусонић проведено око 700 деце. Том приликом деца су била упозната са знаменитим личностима и њиховом доприносу историји и култури града Сомбора.

- Са Невеном Живадиновић Кусонић реализовано је предавање о одевању за прве разреде ОШ „Аврам Мразовић“ као и радионицу „Музеј у коферу“ за ученике четвртог и другог разреда ОШ „Доситеј Обрадовић“.

-Сарадња са кустосима других музеја и са сродним установама.

-Стручно вођење кроз Сталну поставку музеја.

Љубица Бачић-виши кустос етнолог и антрополог

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЛИКОВНОГ ОДЕЉЕЊА

САКУПЉАЧКО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

-Вршена су даља истраживања о збиркама Ликовног одељена: Ликовна јесен, портрети жупана Бачко-бодрошке жупаније и уметничких пројеката Миленијумске прославе 1896. (сарадња с докторандкињом Јованом Миловановић с Филозофског факултета у Београду).

-Инвентарисан поклон Марије Бранков из уметничке оставштине њеног покојног супруга, сомборског уметника Бранислава Бранкова, која укључује:

30 пастела на хартији, 80 цртежа на хартији и једну гипсану бисту, као и документациони материјал (писма, каталози, фотографије и др). Примио додатну документацију која је тренутно у обради.

-Ажурирани су подаци о делима и уметницима заступљеним у збирци. Контактном с господином Сенишом Кисићем из Београда, добијени подаци о породици Протић чији се портрети налазе у Завичајној збирци музеја.

-Примљени радови Зорана Стошића Врањског у редовној попуни његовог легата, 16. јанура и 25. септембра.

ЧУВАЊЕ И СТРУЧНА ОБРАДА МУЗЕЈСКОГ МАТЕРИЈАЛА

-Наставак рада на ревизији збирки Ликовног одељена коју радим уз помоћ волонтерке, Бранкице Ђурчић, историчарке уметности. Унети дигитални подаци о Збирци у систем ИМУС.

- На захтев Мирославе Турковић, саветнице Министарства културе и информисања Републике Србије, доставио каталожке податке о делима словеначких аутора из Збирке Ликовна јесен, 16. јануара.

ПУБЛИКАЦИЈЕ

- Текст за инфотабле изложбе Сомборске разгледнице.
- Текст за катлог изложбе Цртачев уговор-необична прича о уметнику Браниславу Бранкову.
- Текст о изложби радова Драгана Ракића за сомборске Домете.
- Текст о Браниславу Бранкову за Зборник катедре за модерну уметност Филозофског факултета у Београду.
- Текст за новосадски часопис Сцена о Милану Коњовићу поводом 120 година од рођења уметника у склопу сарадње са Спомен збирком Павле Бељански у Новом Саду.

ИЗЛОЖБЕ

- Организација ревијалне изложбе Сомборске разгледнице са Павлом Карабасилом у склопу Дана града, фебруар.
  - Организација и реализација ретроспективне изложбе Dragan Rakić: JEDAN, ONE, UNO, EIN, umetnost. istraživanja. aktivizam. 1989–2009.у Кући легата у Београду, 30. март-15. април.
  - Сарадња са Институтом за историју оглашавања у Београду на организацији и реализацији изложбе Ко је Малвина Хофман?, 10-23. мај.
  - Организација и реализација изложбе Чаробна стварност, Анастасије Давид, уметнице из Холандије која је пореклом из Риђице, 14. септембар-5. Октобар.
- Организована два ауторска вођења кроз изложбу.
- Ауторска изложба Цртачев уговор-необична прича о уметнику Браниславу Бранкову, 23. новембар-23.децембар. коју је подржало Министарство културе и информисања републике Србије са 400.000,00 динара на конкурс на заштиту културног наслеђа.

Уз изложбу и каталог, овај прогам је укључио:

- два ауторска вођења,
- трибину/разговор О цртежу, цртачу, страху и о још понечему, с учесницима: др Драгана Ковачић, музејска саветница Народног музеја у Београду, мр Роберт Хаук, психолог из Центра за социјални рад у Сомбору и аутор, Чедомир Јаничић
- Две дечије радионице: Линијом до необичне приче, с полазницима Уметничког студија из Сомбора, медијатор радионице Невена Кусонић, кустос педагог Градског музеја Сомбор и Данијел Першић, наставник, и, друга, с децом из ОШ Аврам Мразовић из Сомбора, ауторка радионице, наставница Светлана Лазичић,

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ И РАД У СТРУКОВНИМ УДРУЖЕЊИМА

- У оквиру Музејског друштва Србије активан као члан Извршног одбора Друштва.
- Учествовао у раду Секције историчара уметности Музејског друштва Србије.
- Радио другу годину у жирију за доделу награде Лазар Трифуновић, коју додељују Културни центар Београда и Одељење за историју уметности Филозофског факултета у Београду, за најбољу ликовну критику и теоријски допринос у изучавању савремених дела визуелних уметности у Србији за текућу годину.

ПРОПАГАНДНО ПЕДАГОШКЕ И ДРУГЕ АКТИВНОСТИ

- Извршавао редовне обавезе стручног вођења кроз сталну и повремене изложбе као и за манифестације Музеји Србије 10 дана од 10 до 10 и Ноћ музеја, посебно напрограму Музеј у мом дому где су учествовали: Милан Радишић, Јелена Радојевић и Манда Пришинг, сви из Сомбора.
- Сарађивао с медијима, давао изјаве и слао извештаје, приказе и позивна писма за све активности током године нарочито за изложбе на којима сам радио.
- У Галерији савремене уметности Градског музеја Сомбор традиционално су приређени камерни концерти: Концерт вокалне групе Musica Viva, 6. јул.

Чедомир Јаничић музејски саветник-историчар уметности

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ КОРДИНАТОРА ЗА МЕЂУМУЗЕЈСКУ И МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ ПР ОДЕЉЕЊА

ПЕДАГОШКИ РАД

- Осмишљена и представљена радионица у оквиру пројектне наставе „Одевање“ у ОШ „Аврам Мразовић“
- Радионица „Музеј у коферу“ одржана у школи „Доситеј Обрадовић“
- У сарадњи са Културним центром радионица „Музеј у коферу“ представљена је у сеоским школама: Стапару, Чонопљи, Кљајићеву, Станишићу, Колуту, Растини и Алекса Шантићу.
- Осмишљена нова игра за просторију етнологије „Шарена меморија“ и „Пузлама до предмета“. Картице и пузле израдио је Павле Карабасил, виши конзерватор. У овој игри организовано су учествовала деца из свих сомборских предшколских установа и основних школа: „Никола Вукичевић“, „Иво Лола Рибар“, „Доситеј Обрадовић“ и „Аврам Мразовић“
- „Музејски час“ у оквиру пројектне наставе одржан са децом и професорима из сомборске

гимназије, са учитељицама и децом из школе „Иво Лола Рибар“.

-Договорена и одржана радионица са децом из „Уметничког студија Сомбор“ у оквиру изложбе „Цргачев уговор“.

-Покренут програм за образовни портал и тим поводом одржано је предавање „Виртуелни музеј“ у склопу „Музеји за 10“. Предавању су присуствовали наставници, професори и представници установа културе у циљу повезивања и умрежавања. Учесници предавања: - Ивица Јуришин (наставник географије), Ружица Вукелић (учитељица у Кљајићеву), Љубица Бачић и Невена Живадиновић Кусонић.

-Организовање програма уз договор са школама и вртићима за „Дечју недељу“. Вођење деце кроз сталну поставку (укупно деце у овој недељи је било 717).

-Учествовање у манифестацији „Музеји за10“, сарадња и договор са школама о плану посете (укупно посетилаца 817) и „Ноћи музеја“ (укупно посетилаца 1971).

-Сарадња и договор са образовним институцијама око посете изложбама: „Ко је Малвина Хофман“и „Цргачев уговор“.

-Организовање буњевачке сламарске радионице у музеју

-Вођење организованих посета, као и заказаним терминима суботом послеподне и недељом.

САРАДЊА СА ДРУГИМ УСТАНОВАМА

-Сарадња са Културним центром

-Сарадња са свим образовним институцијама

-Сарадња са Туристичком организацијом града Сомбора

-Сарадња са медијима

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

-Присуствовање на педагошкој секцији у Музеју Војводине

-Положен стручни испит за кустоса музејског педагога

ОСТАЛО

-Евиденција посетиоца за 2018. годину

-Рад на бази података ИМУС-а

-Медијско оглашавање о музејским програмима, као и слање позивница пријатељима музеја и осталима

-Одлазак у Стапар на ткачку радионицу „Стапарска ружа“

-Ажурирање сајта и ФБ странице

Невена Живадиновић Кусонић-кустос музејски педагог
Координатор за међумузејску и међународну сарадњу

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ БИБЛИОТЕКЕ

СТРУЧНА ОБРАДА БИБЛИОТЕЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

-Обрада монографских и серијских публикација у 2018.години вршила се у складу са законом о библиотечкој делатности. Извршено је инвентарисање, класификација и сигнирање монографских и серијских публикација које су у току године пристигле у музејску библиотеку.Започета је обрада серијске публикације Рад војвођанских музеја,која ће до краја текуће године бити завршена.

-Вођења дневна, месечна и годишња статистика коришћења библиотечке грађе.

-Библиотекар је написао програм рада и извештаја о раду.

- Рађена је континуирана и планирана набавка и обрада библиотечног фонда која је показатељ бројног и вредносног стања библиотеке,
- Међубиблиотечком разменом у Библиотеку Градског музеја у 2018.години дошло је 83 публикације. Оне обухватају монографске и серијске публикације као и каталоге изложби, који чине већину новопристиглих публикација.
- У 2018-тој години за потребе библиотеке купљена је и нова полица на којој ће стајати инвентарисане новопристигле публикације.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

- Библиотекар је активно учествовао у реализацији дела програма за ноћ музеја, као и у манифестацији музеји од десет до десет. Том приликом музејску библиотеку посетила су деца трећег разреда ОШ “Иво Лола Рибар”.
- Приликом посете директора и колега из мађарског града Дунајуварош, библиотекар је провео колеге кроз сталну поставку Градског музеја. Све групе које су долазиле из Мађарске у посету Градском музеју библиотекар је водио кроз сталну поставку.
- За потребе Музеја Батинске битке библиотекар је превео текст са српског на мађарски језик.
- Писан чланак за Сомборске новине.

ПЕДАГОШКИ РАД

- У оквиру сарадње са Педагошким факултетом у Сомбору, библиотекар је одржао предавање студентима прве године у музејској библиотеци о инвентарисању публикација и упознао студенте са фондом музејске библиотеке као и са начином рада у специјалним библиотекама.

Библиотекар: Лидија Секулић

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ КОНЗЕРВАТОРСКОГ ОДЕЉЕЊА

СТРУЧНА ОБРАДА МУЗЕЈСКОГ МАТЕРИЈАЛА

- Рад на документацији и фотографској обради музејског материјала, као и обрада фотографија за публикавање.

-РАД СА КУСТОСИМА У ОКВИРУ ИЗЛОЖБЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ

- Учесће у припреми изложбе Сомбор на старим разгледницама - припрема материјала за излагање, припрема каталога, припрема промотивног материјала;
- Припрема материјала за излагање (конзервација предмета и припрема штампаних паноа), припрема каталога и припрема промотивног материјала за изложбу Со-Архео 2012.
- Учествовао у припреми изложбе хероји Совјетског Савеза – Учесници Батинске битке - припрема материјала за излагање, припрема каталога, припрема промотивног материјала;
- Припрема материјала за излагање, припрема каталога и припрема промотивног материјала за изложбу Бранислав Бранков...

ЗАШТИТА МУЗЕЈСКИХ ПРЕДМЕТА

- Рад на конзервацији музејског материјала у оквиру могућности тренутног стања, чишћење и заштита предмета за повремене изложбе.
- Рад на формирању конзерваторске радионице.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Сарадња са конзерваторима из Музеја Војводине и обука у матичном музеју.
Учешће на конзерваторској колонији у Музеј Старо Сирогојно.

ПРОЈЕКТИ

Члан тима на пројектима:

-Формирање дигиталне лабораторије и дигитализација селектоване археолошке теренске документације Градског музеја Сомбор. (Република Србија Министарство културе и информисања) – додељено 550.000 динара и формирана дигиталне фотолабораторије са одговарајућом опремом и уз сопствена средства дигитализована изабрана археолошка теренска документација.

- ФОРМИРАЊЕ КОНЗЕРВАТОРСКЕ РАДИОНИЦЕ ГРАДСКОГ МУЗЕЈА СОМБОР (Република Србија Министарство културе и информисања) – тражена средства 700.000 динара (пројекат није финансиран)

- ФОРМИРАЊЕ КОНЗЕРВАТОРСКЕ РАДИОНИЦЕ ГРАДСКОГ МУЗЕЈА СОМБОР (Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама) – додељена средства 200.000 динара и уз сопствено учешће Музеја обезбеђен развод компримованог ваздуха, набављен компресор, алат и ситан инвентар.

- Публиковање дела "Збирка изворних народних песама из Сомбора и околине" Др ВинкаА Жганеца (Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама) – додељено 150.000 динара за припремне радове за публиковање.

Конзерватор:Павле Карабасил